

biblioteka Jagiellońska

Kraków
Sw. Anny 19

ryczaltem.

טשענעטאכאווער צייטונג

אָננעמען פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל:

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

אָננעמען פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל:

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

פֿאַר אַ בילדעטענער-שטאָל: 1000

Piątek, d. 16 czerwca 1933

ליכט-צינדען 7,47

פרייטאָג, פ' שלח פ"ג טיון תרצ"ג

קאָאָפּעראַטיווע האַנדעלס און אינדוסטרי-באַנק נײַער מאַרק 4

וונטאָג, 7. 18 יוני 4 נאכמיטאג קומט פאַר די

יַעֲרֵאֵל בֶּן יִצְחָק אֶלְגַּז מֵיִנֵּב פֶּעֶרזאַמלונג

מיט פאַלגענדען טאָג-אַרדנונג: (1) ערשטונג און וואָל פון אַ פאַרזענדען. (2) לעזען דעם פּראָטאָקאָל פון דער לעצטער אַלג. פּערוואַלטונג. (3) בעריכט פון פּערוואַלטונג און ראַט פאַר'ן יאָהר 1932 און ערטיילען אַבסאָלוטאָריום. (4) צוטיילען דעם ריווח. (5) בודזשעט אויף 1933. (6) ערגעצונגס-וואָהלען צום ראַט.

נ"ע יחיאַל בן יצחק שטייניץ

הויז-בעזיצער און סוחר, לאַנגיעהריגער גבאי פון דער שטאָדט-שוהל
איז געשטאַרבען נאָך לאַנגע און שווערע לידען אין עלטער פון 74 יאָהר
די לויז איז פאַרגעקומען מאָנטאָג, דעם 12 יוני 1933 י. (י"ח טיון תרצ"ג).

גלייכצייטיג דאנקען מיר די ה"ה דאקטוירים: גיינלער און ליפנינסקי, די פּעדישער: דאָבראַשיצקי און זינגער און די פּעלענערין פּרויקאַרנבערג.
גאָר בעזונדערס דאנקען מיר דעם געהערטען רב ר' נחום אש, שליט"א, דעם מורה הוראה ר' בנימין רובין, דעם חזן באַדאַש, דער חברה
קדישא ווי אויך אלע, וועלכע האבען אנטיל גענומען אין דער לויז און אָבעגעבען דעם לעצטען כבוד אונזער טייערן נפטר.

די אין טיעפן טרויער פערבליבענע פרוי, זיין, טעכטער, שנירען, אידעמס, אייניקלעך, אוראייניקלעך און פאמיליע.

מיר דריקען אויס דעם טיעפסטען מיטגעפיהל אונזער פריינד יצחק שטייניץ
און פאמיליע צו זייער פון זייער לעבען מאן און פאטער

נ"ע יחיאַל

זיט געטרייסט!

חיים דאווידאוויטש אין פרוי.

מיר נעמען אנטיל אין צער פון דער פאמיליע שטייניץ
צו זייער פון זייער מאן און פאטער

נ"ע יחיאַל

און דריקען אויס דעם טיעפסטען מיטגעפיהל.

פאמיליע ראָטבאָרד.

מיר נעמען אנטיל אין צער פון דער פאמיליע שטייניץ צו זייער פון זייער
פון זייער מאן און פאטער

נ"ע יחיאַל

און דריקען אויס דעם טיעפסטען מיטגעפיהל

א. באַרזשיקאווסקי אין פרוי.

אונזער פריינד יצחק שטייניץ און פאמיליע צום טויט פון זיין
ליבען פאטער

נ"ע יחיאַל

דריקען אויס דעם טיעפסטען מיטגעפיהל.

אדאָלף שייקאוויטש אין פרוי.

דעם טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער פאמיליע שטייניץ
צום טויט פון זייער מאן און פאטער

נ"ע יחיאַל

המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

יהושע זבאָראָווסקי אין פרוי, חיים גרין אין פרוי,
איטשע זבאָראָווסקי אין פרוי, חיים גרין אין פרוי.

מיר נעמען אנטיל אין צער פון דער פאמיליע שטייניץ צו זייער פון זייער
טויט פון זייער מאן און פאטער, אונזער ווירט

נ"ע יחיאַל

המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

פירמע „גאַלדמאַן און וויינמאַן“.

מיר בעטייליגען זיך אין צער פון אונזערע קרובים, פאמיליע שטייניץ
צו זייער פון זייער לעבען מאן און פאטער

נ"ע יחיאַל

גאָט זאָל זיי טרייסטען.

דעם טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער פּערוואַלטונג-מיטגליד
ה' מרדכי נחמ' קויפמאַן צום טויט פון זיין פרוי

נ"ע שייניץ

המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פּערוואַלטונג פון טאַפּעצירער, בערשטער
און שטריק-מאַכער-צעך.

דעם טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער קאסירער
ה' יחיאַל מסטאווסקי צום טויט פון זיין לעבען

מוטער

און דריקען אויס דעם טיעפסטען מיטגעפיהל.

די פּערוואַלטונג פון יודישען
פּרויורער-צעך.

צו דער חתונה פון אונזער לעבען פריינד

משה הירשבערג

מיט פרוי. הינדע קויפמאן

א הארציגען מול-טוב און א גליקליכע בליהענדע צוקונפט
ווינשען:

5. ברוין אין פרוי, 6. גאָלדשטיין אין פרוי, 7. לאקס, 8. קרימאן,
9. האלבער, 10. ערליך, 11. האַשטיין, 12. יאָכמעק, 13. ווייסמאן
און סעגאל.

צו דער חתונה פון אונזער טייערער שוועסטער

הינדע קויפמאן מיט ה' משה הירשבערג

שיקען מיר זי פון דערווייטענס די אויפריכטיגסטע ברכות.

אונזערע עלטערן - א הארציגען מול-טוב.

ראָטן (פּראָנקריד) 11 יוני 1933.

א הארציגען מול-טוב ווינשען מיר דער ג. פרוי איידל הירשבערג
און פאמיליע צו דער חתונה פון זייער זון און ברודער משה מיט פרוי.

הינדע קויפמאן. דעם יונגען פאָר-א גליקליכע צוקונפט.

יחזקאל קאָפּינסקי און פאמיליע.

צו דער חתונה פון ה' משה הירשבערג מיט פרוי. הינדע קויפמאן
א הארציגען מול-טוב

ווינשען

יעקב לאַנדסבערג און פרוי.

א הערליכען מול-טוב און א סך בנות ווינש איך מייע פריינד ה' יצחק עקשטיין אין פרוי
צו דער חתונה פון זייער ל. זון ישראל מיט פרוי. עדווי גליקליך

דעם יונגען פאָר - א גליקליך צוזאמענלעבען.

אסתר רייזל נייער.

אונזער פּערוואַלטונג-מיטגליד ה' פישל שליווקע און פרוי ווינשען מיר
צו זייער ניי-געבוירען טעכטערל א הארציגען מול-טוב.

פּערוואַלטונג פון דער אַר. געזעלש. פאר פּוילישער ערציהונג
„מאַרגענשטערן“ אָבס. אין טשענסטאָאָו.

צו דער חתונה פון מיין פריינדן שמועלע קאכמאן מיט פרוי. גוטשע
ראַשטייל א הארציגען מול-טוב און א גליקליכע צוקונפט

ווינשט שלמה זאקס

Z intencji zaręczyn p. Lipci Łęczyckiej z p. Jakóbem
Jakubowiczem, składam Im najserdeczniejsze życzenia

Abram Steinhart.

Gimnazjum Tow. Żydowskich Szkół Średnich

z prawami szkół państwowych

CZĘSTOCHOWA, UL. DĄBROWSKIEGO № 7. Telefon № 158.

Egzaminy wstępne do klas gimnazjalnych i powszechnych

odbędą się w terminie przedwakacyjnym

dnia 16 czerwca r. b. o godz. 8-oj rano.

Uczniowie przedstawiający świadectwa z ukończenia 6 oddziałów

szkoły powszechnej zdają egzamin do III klasy (I-a nowego typu)

z 2-ch przedmiotów.

Zgłoszenia przyjmuje kancelaria codziennie od g. 9—1 przed poł.

דעם טיעפסטען מיטגעפיהל.

דער פאמיליע שטייניץ

צו זייער פון זייער פאטער

יחיאַל

המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

יעקב לעווט.

Koledze naszemu Szlamie Kaufmanowi

wyrażają głębokie współczucie z powodu zgonu

Jego MATKI

Wychowawczyni i Koledzy oddziału VI

przy szkole powsz. № 15 w Częstochowie

7

אונזער פאטער איז געשטאָרבען איז
אונזער קעניגרייך געווען גרויס, נאָך

ראָס נייע

זעלבסטפערוואַלטונגס-געזעץ

2.

דאס נייע געזעץ האט אָנגעשטעלט דאס וועלכען אויף נאמען. יעדער וועלכער מוז אָנגעבען אַ וואָהל-קאַר-טע מיט גומערען אָדער פון אַלע קאַנ-דידאַטען פון איין ליסטע אין זיין קרייז אָדער אָנגעבען אַלע שטימען, וועלכע ער בעזיצט פאַר איינעם אָדער מער קאָנדידאַטען פון דער וועלכער ליסטע. דער דאָזיגער סיסטעם שטעלט אין סכנה נישט נור קליינע אידעאישע און מינדערהייטס-גרופען, נאר אויך גרעסערע אָרגאַניזאַציעס, ווייל דאס צוטיילט זיך פון די שטימען פאַר עטליכע קאַנ-דידאַטען קען דערהערן דערצו, אַז אויך זיי וועלען נישט בעקומען קיין מאָדעלט אָדער בעקומען אַ מינימאַלע צאָהל מאַנדאַטען. עס איז בולט, אַז דער דאָזיגער סיסטעם צווינגט שווער צו קאָנדידאַציע און פריהערדיגער צוגרייטונג פון די וועלכער-מאַסען.

נאָך מער קאָמפליצירט איז די מאַג-דאַטען-פערטיילונג. אין יעדען וואָהל-קרייז ווערט די אָלגעמיינע צאָהל וואָהל-צעטלען, וועלכע איז אָנגעגעבען געוואָרען פאַר די בעזונדערע ליסטעס צעטיילט אויף 1, 2, 3 א. ו. ו. ביז ס'ווערען בעקומען גרעסטע ציפערען וויפילע מאַנדאַטען ס'זענען פעהלן אין דאָזיגן קרייז. למשל, אין אַ גע-וויסען קרייז פון דער שטאָט זענען פעהלן 6 מאַנדאַטען; אָנגעגעבען האט מען געלייגט צעטלען פאַר בעזונדערע ליסטעס: 280, 250, 220, 200, 120 א. ו. ו. נאָכ'ן צוטיילען אויף 1 בלייבט דינעלבע צאָהל; נאָכ'ן צוטיילען אויף 2, בעקומט מען די ציפערען: 140, 125, 110, 100, 60 א. ו. ו. די גרעסטע 6 ציפערען זענען: 280, 250, 220, 200, 140 און 125.

דאָזי קרעסטע ליסטע האָט 2 גרויסע סומעס: 280 און 140. זי בעקומט 2 מאַנדאַטען; די צווייטע אויך 2 מאַנדאַ-טען (250, 125), די דריטע און פירטע צו איין מאַנדאַט—די איבריגע ליסטעס בעקומען גאַרנישט. די שטימען געהן פערלירען, ווייל קיין פערבינדונגס-ליסטע איז נישטאָ. די פּאַל פון אַ גלייכער צאָהל שטי-מען, איז דאָס בעזונדערע ליסטע ווערט אין יעדען קרייז געוועהלט דער קאַנ-דידאַט, וועלכער בעקומט אַ גרעסערע

צאָהל שטימען. דאס אָרט אויף דער ליסטע האָט דעריבער קיין שום בע-דייטונג נישט. אויב דער לעצטער קאַנ-דידאַט בעקומט מער שטימען ווי דער צרשטער, איז דער לעצטער געוועהלט. הפנים, אַז ביים רעדאָגירען דאס געזעץ האָבען געזעט די געגנט פון דעם אָנאָמישן וועלכען אויף נומעריר-טע ליסטעס, וועמענס קאָנדידאַטען עס זענען געווען על פי רוב אונגעקאַנט דעם וועלכער, ס'האָבען אויך געוועט די יעניגע, וועלכע האָבען בעקעמט דעם סיסטעם פון ליסטעס, אַרויסגעהאַ-דיג פון דעם שטאַנדפונקט, אַז אין אַ סך פאַלען האָט דער וועלכער נאָך גע-וואוסט וועגען דעם „ליסטען-פיהרער“. די ווייטערע קאָנדידאַטען זענען געווען אונגעקאַנט דער וועלכער-מאַסע, אָפּט-מאָל צופעליגע קאָמפּראַמיס-קאָנדידאַ-טען, אונגעקאַנטע אין דער געזעץ-שאַפּטליך. פאַליטישער אַרבייט, אָדער צופעליגע פאַרזיצענדע פון אָרגאַניזאַ-ציעס און פערטיילונג.

די אָנקומענדע וואָהל-אָקציע וועט זיין אַזוי-זאָגען אַ פערסאָנאַלע. וועלכע פאַר A אָדער B וועט זיין די לעזונג פון די אָנטיקאַטאָרען. דער ליסטען-פיהרער וועט נור הא-בען צוויי פריוילעגיעס לויט דעם ני-עם געזעץ: 1) אין פאַל פון אַ גלייכע צאָהל שטימען מיט אַנדערע קאָנדידאַ-טען פון זיין ליסטע, בעקומט ער דעם מאַנדאַט, ווייל ביי די איבריגע קאָנדי-דאַטען דעצידירט אין דעם פאַל דער גורל און 2) אין פאַל ווען זיין ליסטע בעקומט מער ווי 1 מאַנדאַט, אָבער די צאָהל שטימען, וועלכע ער האָט בעקומען געניגט נישט צו בעקומען אַ מאַנדאַט, דאָן ווערט צו דער צאָהל צו-גערעכענט דער ענדע שטימען פון דעם צווייטען געוועהלטען קאָנדידאַט אָדער פון ווייטערדיגע געוועהלטע קאָנדידאַ-טען פון דער ליסטע.

יעדע ליסטע בעקומט דינעלבע צאָהל פערטערטער וויפילע מאַנדאַטען זי האָט דערגרייכט. אין פאַל פון דעקאַמפּלע-טירונג פון ראַט אויף 20 פראָצענט קען די אָרמ. מאַכט פערטערנען צוגאַב-וואָהלען. אויב די דעקאַמפּלעטירונג דערגרייכט 30 פראָצ. מוזען פערטער-דענט ווערען צוגאַב-וואָהלען. דאס געזעץ פערטעטיגט דעם אי-

גערן-מיניסטער אַרויסצוגעבען וואָהל-רעגולאַציעס, וועלכע זאָלען גענוי בע-לויכטען די גאַנצע וואָהל-פראָצעדור. אָנקלאָגעס און וואָהל-פראָטעסטען ווע-רען בעטראַכט דורך די סטאַראַטעס אין קלענערע שטעט און דורך די וואַיאַוואַדעס—אין די גרעסערע. זייערע בעשלוסען קען מען פערקלאָגען אין העכסטען טריבונאַל.

דער 5-טער טייל פון געזעץ ציי-כענט גענוי אַן די קאָמפּעטענץ פון די זעלבסטפערוואַלטונגס-אָרגאַנען און גרע-ניצט גענוי אַז די געזעצגעבערישע און אויפזיכט-רעכט פון די ראַטען פון די אויספיהרונגס-רעכט פון די שטאַדט-פערוואַלטונגען.

בכיל איז פערברייטערט געוואָרען די קאָמפּעטענץ פון די מאַניסטראַטען און ספּעציאַל פון די בירגערמייסטערס און פערזענלעכע, וועלכע רעפּרעזע-טירען אויך אויסשליסליך די זעלבסט-פערוואַלטונגען כלפי-הת.

דאס געזעץ זעהט פאַר, אַז אין גרע-סערע שטעט קענען געוועהלט ווערען נאָר פראָפּעסיאָנעלע פערזענלעכע און וויצע. פערזענלעכע, אין קלענערע שטעט דאָגענען קען מען אויסוועהלען סיי פראָפּעסיאָנעלע, סיי נישט. פראָ-פּעסיאָנעלע בירגערמייסטערס און ווי-ערע פערטערטער.

דאס אויסוועהלען פון פראָפּעסיאָנע-לע בירגערמייסטערס מוז בעשטעטיגט ווערען דורך דער אויפזיכט-מאַכט. אַלס פערזענלעכע און וויצע-רעזע-נטען, ווי אויך אַלס פראָפּעסיאָנעלע בירגערמייסטערס קענען געוועהלט ווע-רען פערזאָנלעך, וועלכע בעזיצען פולע מיטעל-שול-בילדונג און 3 יאָהר פראַק-טיק אין דער שטאַט-פערוואַלטונג, אין טעריטאָריאַלע זעלבסטפערען. אדער אין מלוכה'שער אַדמיניסטראַציע.

דער וואַיאַוואַדע אין קלענערע שטעט און דער אינפאָר-מיניסטער אין גרעסע-רע — קען בעפרייטען דעם קאָנדידאַט פון די אויבערדערמאָנטע פערוואַלטונ-גען: בילדונגס-צענו אָדער פראַקטיק סיי גענצליך סיי אויף אַ פראָצע יאָהר און אונטער אַ בעדינג פון בעלעגען אַ ספּעציאַלען קאָמאַטען.

אין פאַל, ווען דער ראַט וועהלט נישט אויס קיין פערזענלעכע אין בע-שטימטען טערמין קאן אַזאָלכער נאָ-מינירט ווערען דורך דער אויפזיכט-מאַכט, וועלכער עס דיעט אויך דאס רעכט צו בעשטעטיגען אָדער נישט יעדען אויסגעוועהלטען קאָנדידאַט. אין אַזאָ פאַל מוזען פאַרקומען פרישע

צוזאַמענפליג פון דעם אויבערדער-מאַכטען קלוב, וועלכער איז פאַרגעק-טען אין וואַרשא.

די היגע אָפּטיילונג האָט דאָן פער-שריבען אַ ריזיג מיטפאַהרער אין דער צאָהל פון 120 פערזאָנען און ביי זיי גע-נומען לויט'ן אָפּמאַך צו זיין זעלבע פאַר דער צענטראַלע, אויסער דאָרט אַנערץ 6-גילדען אויף גאַהן-הוצאות. די לעצטע מינוט אָבער זענען זיי גע-וואיר געוואָרען, אַז אויף מער ווי 40 פערזאָנען וועלען זיי קיין הנחה נישט בעקומען. שטעלט איך פאַר, וואָס פאַר אַ טומפל ס'איז געוואָרען, וואָרומ יע-דער איז דאָן געווען צוגעגרייט צו פאַהרען אין דאָ פלוצים סטאָפּ אָבער דאָס איז נאָך נישט געווען אַזוי. ווי ס'איז געווען אין זער לעצטער מי-נוט, האָבען זיי נישט געקאנט קאָנט-ראַדירען אַז די יעניגע וועלכע פאַהרען מיט געפונען זיך אויף דער פריהער פערטעטעלעכער ליסטע פון די 40 זוכה-באָרדזשיקעס, איז טאָקע אויף דער גאַהן געשען אַ מכוּל, דהיינו ווען דער קאָנטראַלער האָט זיך געלייגט ווייזען די פערזענלעכע דאָקומענטען, כדי זיך צו איבערצייגען צו די מיט-פאַהרער געמונען זיך אויף דער ליסטע, האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז כמעט אַ העלפט פירגרייט דאָרט גאָרנישט, דע-ריבער האָט מען זיי צוגענומען די הנחה-בילעטען און אין וואַרשא געמאַכט גענוי פאַרשטאַנדען. דאָס פאַרשטאַנדען האָט מען עטליכע ווידער אָנגעשריבען פראָטעקציען, און די יע-ניגע, וועלכע האָבען געוואָלט דאָס אויסמיינען האָבען אויסגעקליפט נאָר-מאַלע בילעטען.

דער שרייבער פון די שירות האט געזאָלט זיין איינער פון די מיטפאַה-רער. דעם לעצטען טאג איז געקומען אַז מיר מינים אַ בעקאנטער און געבע-טען, אַז איך זאָל איהם אָנטרעטען

פרייע טריבונע.

1.

דער משפּט איבער דער רעוויזיאָניסטישער געזעצגעבונג.

א יודישען קיבוץ פון איבער 3 מיל-יאָן און דייטשלאַנד מיט איהר באַראַג-רישען אויסראַטונגס-קאָמף געגען די 600 טויזענד דייטשע יודען. דער קאַנ-גרעס האט אויך נאָך אַ זעהר וויכטי-גע אויפגאַבע: אָנצורוקען די יעניגע מענשען פון ציוניסטישען רודער, פאַר וועלכע ארץ-ישראל איז נאָר אַ באַדען פאַר סאָציאַליסטישע עקספּערעמענטען און וועלכע האָלטען אין איין פאַוואַרי-זירען ביים אויפבויע פון אַ"י נאָר איין קלאַס פון יודישען פאַלן און נעמליך: די קלאַס, וועלכע איז מאַרקסיסטיש געשטימט.

גענוג געלד (און געלד גענומען גראַד ביי די ציוניסטען, וועלכע אָנערקענען נישט דעם מאַרקסיזם) האט שוין גע-קאָסט דעם יודישען פאַלן די דאָזיגע עקספּערעמענטען און ס'איז שוין די הע-כסטע צייט, אַז דער געזונד-דענקענ-דער טייל פון דער ציוניסטישער בע-וועגונג זאָל זיך פערטראַכטען איבער דער יעצטיגער לאַגע אין ציוניזם און איינמאַל פאַר אַלע מאל אַוועקריקען די יעניגע, פאַר וועמען די סאָציאַליס-טישע עקספּערעמענטען זענען וויכטיגער ווי די לעזונג פון דער יודען-פראָגע און יודען-נויט אויף גאָר דער וועלט.

ס'איז שוין די העכסטע צייט, אַז ס'זאָל קומען צו אַ נאַציאָנאַלער קאָ-אָליאַציע אויפ'ן 18 קאָנגרעס, וועלכע זאָל מאַכען אַ סוף צו דער ביז-יעצטי-גער הערשענדיגער לינקער קליקע אין ציוניזם, פאַר וועלכע סאציאַליזם איז וויכטיגער ווי ציוניזם!

די היגע אין טשענסטאכאוו האט געוואָלט שלאָגען קאָפיטאַל פאַר'ן 18 קאָנגרעס און זיך גענומען משפּט'ן אַ פערזענלעכע האט זיך געשטעלט פאַר אַנאָיפונאַצע אַרויספיהרען דעם ציוניזם אויפ'ן גלייכען וועג, ד. ה. צום יודענשטאַט-ציוניזם, אַזוי ווי עס האט פערשטאַנען הערצל — אַלס אַ יודישע מלוכה אין אַ"י אויף ביידע

פרייגען שבת האט די ליגע פאַר'ן אַרבייטענדען אין ארץ-ישראל אין טשענסטאכאוו, איינגעפאַרדענט אַ משפּט איבער'ן רעוויזיאָניזם. דער ציעל, וועל-כען די ליגע האט געוואָלט דערגריי-כען מיט דער אימפּרעזע איז פאַר יע-דען געזונד-דענקענדען ציוניסט נאָגן קלאַר און וואס זיי האָבען געמיינט מיט'ן משפּט איז גאַנץ פאַרשטענדליך. ווי בעזונאמט שטעהען מיר פאַר'ן 18 ציוניסטישען קאָנגרעס, וועלכען ס'איז בעשטעט צו זיין איינער פון די וויכ-טיגסטע פון אַלע ביז-יעצטיגע קאָנגרע-סען און דאס צולעב דער צייט, וועל-כע ס'זעכט אַדורך דאס יודישע פאַלן, דער קאָנגרעס ווערט צוזאַמענגערופען אין אַ מאָמענט, ווען זיי יודען - נויט האט דערגרייכט דעם העכסטען שטאַ-פּעל, אין אַ מאָמענט, ווען די אַנטי-סעמיטישע כוואָליע האט בעהערשט כמעט אַלע לענדער, וואו יודען וואוי-נען; אין אַ מאָמענט, ווען דער יוד-ווערט אַרויסגעשטופט פון זיינע ווירט-שאַפּטליכע פאַזיציעס, וועלכע ער האט ביז-אויס פערנומען — אין אַזאָ מאָ-מענט ווערט צוזאַמענגערופען דער 18 קאָנגרעס, וועלכער וועט מוזען קלאַר און דייטליך, אָהן צווייזייטיגע אויס-טייטשונגען, ערקלערען פאַר דער גאַנ-צער וועלט, אַז לעזען די יודען-פראָגע קען נאָר דער ציוניזם און אַז דער ענד-ציעל פון ציוניזם איז אַ יודישע מלוכה אין ארץ-ישראל אויף ביידע זייטען יידן מיט אַ יודישע מעהרהייט און אַז נאָר ארץ-ישראל מיט אַ יודי-שער מעהרהייט קען לעזען די יודען-פראָגע אויף גאָר דער וועלט. קיין שום אַסימילאַציע, צי רויטע אָדער ווייסע, וועט די יודען-נויט נישט לעזען.

אָמבעסטען האט דאס אונז בעוויזען רוסלאַנד, וואו מען האט פערניכטעט וואָהלען.

דאס געזעץ זעהט פאַר די פעניטעס פאַר פערזענלעכע און זייער עמזרי-טור-רעכט, ווי אויך די ענטשעדיגונגען פאַר לעזונגעס.

ד"ר ר. ר. ר.

די פעסלדיגסטע, מען האט אויך „אויס-געהערט“ דעם „פערטיידיגער“ און אויס-געפערעט די עקספּערטען. דער ארטייל איז נאָך נישט אַרויס-געטראָגען געווארען, די פאַרזעצונג קומט פאַר דעם צווייטען שבת, נאָר אין ארץ-ישראל און אַיסזאָגען אַ סוף, דאס לויט'ן צוזאַמענשטעל פון די ריכטער און די עקספּערטען מיט די עדות איז מער ווי זיכער, אַז די בעשולדיגטע וועלען פערטראַכטען ווערען...

5 קילאָ אַמערקאַנער שמאַטעס נאָר 400 זל.

מינים אַ פריינד האָט בעקומען פון זיין משפּחה אין אַמערקאַ איבעלע זאָ-כע, ווי: אַלעס קליידער, אַנאַנצא, א. ו. ו. דאס פּעקל וועגט סך-הכל 5 קילאָ. דערביי איז אָבער פערזאָנען אַ בעמערקונג פון דער פאַסט, אַז כדי ער זאָל עס בעקומען מוז ער איינצאהלען 400 זל. צאָל.

קומט מיין פריינד צו לויפּען אין רעדאַקציע פּרעזען אַנעצה, וואס ער זאָל טהון, צי זאָל ער הייסען, אַז מען זאָל דאס פּעקל צוריקשיקען. איך האָב נישט לאַנג געקלערט און איהם ער-קלערט, אַז 5 קילאָ שמאַטעס קען ער אין פּוילען בעקומען פאַר אַ סך וויי-ניגער ווי 400 זל. סיידיען, אַז אַמער-קאַנער שמאַטעס זענען זעהר חשוב און קאָסטען טייערער.

22 ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס ביי אונז אין שטאָדט.

איך האָב געוואָלט איינמאַל פאַר אַלעמאַל קלאַר וויסען וויפיל ציוניס-טישע אָרגאַניזאַציעס עס זענען פער-האָן ביי אונז אין שטאָדט, וויסען האָב איך דאס געדאַרפט, ווייל יעדע וואָך דערהאַלטען מיר אַזוי פיעל נאָטיצען און מעלדונגען פון אַר-גאַנצאַנעס און יוגענד - קלובען, אַז מיר האָבען זיך נישט געקענט אַרע-טירען ווער און וואס די אָרגאַניזאַציע

וואָס געהערט, וואָס געזעהן.

צי מעג מען רומען עפענטליך צו שלאָגען יודען?

מיר, יודען, זענען האַלץ-צופרידען פון די פאַרישע, וואס די דייטשע כו-לינאָנעס האָבען אַריינגעקאַפּט אויף די אינטערנאַציאָנאַלע קאָנגרעסען, וועלכע זענען לעצטענס פאַרגעקומען. מיר האָ-בען אַ שטיקעל סאַטיספאַקציע, וואס דאס געוויסען פון דער וועלט האט זיי געשפּיגען אין פנים אריין.

אין זאָג „האַלץ“ צופרידען, ווייל דאס שטאַרק וואָרט, וואס זאָל אויפ-טרייסלען די וועלט און היטלער'ן מיט זיין חבריא צושטעטערן, איז נאָך נישט געזאָגט געווארען.

פונדעסטוועגען בעגענונגען מיר זיך דערווייז מיט דעם, וואס איז פאַרגע-קומען, ווייל מיר זעהען, אַז די וועלט איז נאָך נישט איינגעגען פערדאָרען אין מען קוקט די דייטשען אויף די פערברעכערישע לאַפּעס.

בעזונדערס דאַרפען מיר, פּוילישע יודען, זיין צופרידען, וואס די פּוילי-שע פאַרשטעהער אויפ'ן אינטערנאַציאָ-נאַלען מאָדען, האָבען אַמסאַרפּסטען פראָטעסטירט געגען די היטלעריאָדע און זי פערטראַכטען פאַר איהרע פער-ברעכארישע מעשים לגבי די יודען.

דערמאָד בעאנרוהיגט אונז אָבער דאס, וואס דאָ, אין לאַנד גומא, געהט אַן אַ ווילדע העצס געגען יודען, אַזעל-כע צייטונגען, ווי די „גאַזעטא נאַר-דאַווא“, וועלכע רופט עפענטליך נאָך-צוטהאן אין פּוילען דעם ביישפּיעל פון דייטשלאַנד ווערען דורך דער מאַכט טאַלערירט.

אין ראָדזילאָוו האט מען געמאַכט אַ פאַגראם אויף יודען — הייסט ביי דער „גאַזעטא נאַרדאַווא“, אַז דאס גע-וויסען פון פאַלן האָט אויפגעוואַכט.

פאַר 2 וואָכען צוריק האָט די היגע ספּאַרט-אָפּטיילונג „גוויאדא“ בעקומען אַ באַהן-הנחה, כדי צו האָבען די מעג-ליכקייט אַנטייל צו נעמען אין דעם

באיקאטירט דייטשע סחורות!

פון דער דענטישער סעקציע אין ווילנא האבען מיר באקומען אנגעשיקט פאלגנדען אויפרוף צו פערפעסנליכען אין אונזער צייטונג:

אלס פראטעסט געבן די גרויסע בארגארטע יודען-פערפאלגונגען און אלס מאסנאהע געגען דעם באיקאט און דער אויטראטונג - פאליטיק, וועלכע ווערט אנגעווענדעט לגבי אונזערע ברידער אין דייטשלאנד, ערקלער-רען מיר א פולשטענדיגען באיקאט אויף אלע מאטעריאלען, אינסטרומענטען און מעדיקאמענטען, וואס ווערען אויסגעארבייט אין דעם היטלערדישען דייטשלאנד.

מיר פאדערן אייך אויף ענטשלאסען און ריקויסטלאז צו באיקאטירען די אין דער היינעלענער רשימה אנגעוויזענע דייטשע סחורות און רעקאמענדירען א ריהא אנדערע, מיט וועלכע מען קען זי ערוועצען.

פעראייניגטער קאמיטעט צו קעמפן געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד.

די דענטישער סעקציע ביי דעם פאראייניגטען קאמיטעט צו קעמפן געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד מאכט בעזונדערס אויפמערקסאם אויף די ציהן פון דער פירמע "Americán Porcelain Toot Co" וועלכע ווערען אויסגעארבייט אין תל-אביב, ארץ-ישראל, אויסשליסליך דורך יידישע הענד און יודישע קאפסאל און וועלכע קאנקורירען אין אלע הינזיכטען, הן אין קוואליטעט, הן אין פרייז מיט די בעסטע אמעריקאנישע אויסארבייטונגען. די תל-אביב'ער פאבריק ארבייט אויס ציהן מיט גאלדשטיפטען, פלאטינשטייטען, טען און דיאטאריקעס אונטער די מארקעס "Zenith", און "Orthoform".

אין צוזאמענהאנג מיט די שרעקליכע געשעחענישען אין דייטשלאנד, האבען די אייגענטימער פון דער דערמאנטער פאבריק, זייענדיג ענטשלאסען צו קומען צו הילף די ענטלאפענע יודישע קרבנות פון דעם היטלער-טעראר, צוגערעכטען צו פארגרעסערען זייער פראדוקציע, כדי דאדורך צו קענען בע-שעפטיגען א גרויסע צאהל ארויסגעשטויסענע יודען פון דייטשלאנד. לויט דער ערקלערונג פון פאלעסטינער אינדוסטריעלען פערבאנד, וואלט די פאב-ריק געהאט די מעגליכקייט צו בעשעפטיגען 1000 יידישע משפחות פון דיי-טשלאנד, ווען א בעדייטענדער טייל פון די יידישע דענטישען אין דער וועלט וואלט בענוצט איהרע ציהן-אויסארבייטונגען.

מיר רופען דעריבער אלע יידישע ציהן-דאקטוירים און ציהן-טעכניקער צו העלפען די אייגענטימער פון דער פאלעסטינער פאבריק צו פערווינקליכען זייער גרויסען און נאכגעלען פלאן.

פעראייניגטער קאמיטעט צו קעמפן געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד.

ווילנא 28 מאי 1933.

פאלק ישראל, סיי פיזיש, סיי גייסטיג-איז פארגעקומען אין ניו-יאָרק אַ באַקס-משט פון אַ פאַרשטעווער פון היטלע-ריום מיט אַ פאַרשטעווער פון יודען, און זיי האָבען געקעמפט פאַרטייער; דער היטלעריסט האָט מיט זיינע פויס-טען געוואלט פיוזש דערשלאגען דעם יודען. מיר האָבען זיך נישט געמאכט קיין אילוזיעס, אַז מיר קענען זיענען מיט דער פויסט, ווייל מיר האָבען צו אונזער דיספּאָזיציע דעם גייסט. דער-ווייל אָבער האָט זיך אַרויסגעשויווען, אַז נישט בלויז אונזער גייסט איז שטאַרקער פון היטלער'ן, נאר אפילו די פויסט איז אויך שטאַרקער און דער יוד האָט בעזיגט דעם היטלעריסט. זאל דאס ווין אַנאַלוגאָ, אַז מה דאָך מיט דער פויסט האָבען מיר די אי-בערמאכט, וועלען מיר מיט'ן גייסט אודאז זיי בעזיגען.

אונזער בער האָט דערשלאגען דעם היטלעריסטישען הינט מיט דער פויסט און איצט וועט קומען זיין משה אויך מיט אונזער גייסט.

געבענשט זאָלען זיין די הענד פון אונזער יידישען גבור, וועלכער האָט געראטעוועט דעם יידישען כבוד געגען די רויבער און באנדיטען.

נישט מאַקס בער דאָרף זיין ווין נאָמען, פאַר שמשון הגבור, וועלכער האָט אין זיינער צייט בעזיגט די פלשתיים אַזוי ווי אונזער היינטיגער האָט בעקאמט דעם היטלעריסט.

מעגליך, אַז שמעלינג איז שטאַרקער פון בערען, נאָר בערען האָט אין זינען געהאט די ליידען פון זיין פאָלק, די יטורים, וואָס זיינע ברידער ליידען פון די יעצטיגע פלשתיים, און דאס האט זאל מיט דער פויסט, וואס איז געווען בעהויכט מיט'ן יידישען גייסט, צושמע-טערען דעם פלשטיגען הינט היטלער'ן. לויט'ן

מען צו ענדערן דעם יעצטיגען כא-ראַקטער, געשטאַלעט און יסודות פון פראָדוקטיווען ארץ-ישראל'דיגען ישוב. זיי פערשעפטיגען זיך נישט מיט די ברענענדיגע פראגען אין ציוניזם, זיי לויט זיך נישט צו פערנעמען מיט דער פראגע, ווי אַזוי אַפּאַראַטעווען דאס דייטשע יודענטום, וואס רייסט זיך אין די טויערען פון א"י; ווי אַזוי אויפצונעמען די יידישע בחורים, וועל-כע האבען ביז אַהער זייער פאָלק נישט געקענט און קעהרען זיך יעצט אום צוריק צו זייער היימלאַנד. די ברע-גענדיגע פראגע פאַר די רעוויזיאָ-ניסטען איז: ברעכען די א"י אַרביי-טערשאַפט, פערניכטען די "הסתדרות", צושטערען איהרע ערפאָרענוגען און אָפּגעמען ביים גאַנצען ציוניזם זיין פרייהייטליכען, דעמאָקראַטישען, פרא-גרעסיווען כאַראַקטער.

דאס אַרבייטענדע און אויפבויענדע ארץ-ישראל, דאס דאָזיגע, וואס האָט צעהנלינגער יאהר פערגרעסערט מיט איהר בלוט און שווייס די לאַנדווירט-שאַפטיכע ישובים, דאס א"י, וואס האט געשאַפען דעם עצם-יסוד פאַר דער עליה פון ברייטע פאָלקס-מאַסען; פון האַנדווערקער, גלייך-אינדוסטריע-לער און פרייע פאָכען, דאס אַרביי-טענדע און אויפבויענדע ארץ-ישראל, וואס האט אין די שלעכטע פאָליטישע מאָמענטען געדינעט אלס וועג-ווייזער פאַר'ן ישוב און פאַר'ן ציוניזם, וואס האָט געוואוסט אַרויסצוברענגען פון דעם פעריואָשטען פאָלק די אויפלי-בענדע כחות, וואס האט אויפגעשטעלט דעם ערשטען דור פון דער גאולה - דעם החלוצ. דאס דאָזיגע ארץ-ישראל רופט אייך היינט.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

קויפט דעם שקל צום בעפאַרשטע-הענדען 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, דער שקל זיכערט דאס וואָהל - רעכט צום קאָנגרעס; דער שקל איז דער בלי-זין, אַ דאָנק וועלכען מיר וועלען אָב-שטויסען דעם אָנגריף פון דער רעווי-זיאָניסטישער מחנה אויף די דערגריי-כונגען פון אַרבייטענדען און אויפבו-יענדען ארץ-ישראל און פון דעם גאַנ-צען ציוניזם.

זיטען ים און נישט ווי די ליגע-ציו-ניסטען - אלס אַ בינאַציאָנאַל-לאַנד אָדער אַ געזיטע פאַר סאַציאַליסטישע עקספּערעמענטען. די ליגע וויל פער-אויטליטען אַ בעוועגונג, וועלכע וויל לעבען די פראגע פון גאַנצען יודענטום אין א"י און נישט אַזוי ווי זיי ווילען עס האבען - פון נאר אַ טייל פון יו-דישען פאָלק. זיי ווילען זיין די ריכ-טער, וועלכע וואָלען אַרויסגעבען דעם פסק אויף אַ בעוועגונג, וואס קעמפט אין א"י נאר פאַר יידישע ארבייט און נישט ווי זיי, וועלכע האָלען פון אר-גון משותף. זיי משט'ן דעם רעוויזיאָ-ניזם, וועלכער קעמפט געגען שטריי-קען, וואס פערענט שאַרען דעם אויפ-בוי פון ארץ-ישראל און וועלכעס די ליגע האָלט אלס מיטעל צו דערגעה-טערן די וועלט-רעוואָלוציע. די ליגע געהט אַרויסגעבען אַנאַטאָליע איבער דער גרעסטער גרופירונג אין ציוניזם, וועלכע שטעהט פאַרן איבערנעמען די צייטונג פון דער ציוניסטישער בעווע-גונג און אַט דאס לעצטע האט דער-פיהרט צו דער אימפּרעזע, וועלכע איז דאן איינגעפירט געווארען שבת.

מיר פערשטעהן זייער וועסטאָג און ציפּ, אַוקראַינע זיך ווי די ציוניסטי-שע מאַסען האבען אַ דאָנק דעם רע-2.

2.

דער 18-ער ציוניסטישער קאָנגרעס.

דינען מיט ארץ-ישראל; דאס בירגער-טום האט, אמת, געמאכט אַזא פרוב אין די יאהרען פון דער פיערטער עליה, אָבער זיך אַבערהיט; די "יורדים" האבען דאן געשאפן אַ שטי-מונג ביי די מיטעלשטאַנד-יודען, אַז ארץ-ישראל איז נישט פאַר זיי, זיי האבען דאָרט נישט וואס צו טהן. ארץ-ישראל איז פאַר די חלוצים. דער וועלט-ווירטשאַפטליכער קריזיס און די הויכע קאָנינקטור אין א"י, דער עקאָנאָמישער און געזעלשאַפטי-כער אַנטיסעמיטיזם האבען איצט ווי-דער אויפגעוועקט ביים מיטעלשטאַנד דעם ווילען צו ארץ-ישראל. די "הס-תדרות" וויל נישט איינהאַלטען דעם וועג קיין א"י פאַר קיין שום יוד און אויך נישט פאַר דעם יוד פון מיטעל-שטאַנד. א"י מוז אויפגעבויט ווערען דורך אַ קאָאָרדיאַציע, ביי דער מיט-אַרבייט פון אלע שטעפערשע קרע-טען פון פאָלק. געגען די "הסתדרות" קעמפן-דאס איז געגען דעם פרוב, וועלכען די רעוויזיאָניסטען מיט זיי ערע פערבינדעטע האבען איבערגע-גאָנגען.

איז און צו וואס פאַר אַ ריכטונג זי געהער.

האָבען מיר זיך געוואַנדען צו ציו-ניסטישע עסקנים וואָסען אינפּאָליטישע נאָך קיינער האט דאס נישט געוואלט געווי, ענדליך האָבען מיר געטראָפּען צו איינעם, וועלכער האָט מיט'ן בליי-פערדער אויסגעזעכענט און ס'האָט זיך בעוויזען די ציפער 22, ד. ה. אַז גאַנ-צע צוויי און צוואַנציג ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס און גרופירונגען לעבען און ווירקען ביי אונז אין שטאָרט.

כאי איהר זאָלט אויך זיין גענוי אַרבעטס-וועג אויך זיי אויך אויס-רעכענען און האט אויך געהאט וואלה הם:

(1) מורה, (2) צעירי מורה, (3) השו-מר הדתי, (4) תורה ועבודה, אַלגעמיי-נע ציוניסטען; (5) עת לבנות, (6) על המשמר, (7) הנוער הציוני, (8) ההלוצ (הכללי, (9) התאחדות, (10) פרויען-אָרגאַ-ניזאַציע, "ויוא", רעוויזיאָניסטישע; (1) ברית הצה"ר, גראַסמאַן, (12) ברית קנאים, (13) ברית הצה"ר - זשאַפּא-מינסקי, (14) בית"ר, (15) ברית ישורון; לינקע ציוניסטען; (16) רעכטע פ"צ, (17) פרייהייט, (18) השומר הצעיר, (19) החלוצ, (20) גורדוניה, (21) עקיבא, (22) הופעל. אַט דאס זענען די 22 אָרגאַניזאַציעס, וועלכע געהערען צום ציוניסטישען לאַגער און יעדע האָט אַ בעזונדערען לאַקאַל מיט פרעזעסען און פערזאָנלעכ-גען, וועלכע ארבייטען פאַר'ן אויפבו-פון ארץ-ישראל.

שמועסט מען טאָק, אַז נאָר ביי יו-דען קען פאַר איין אידעע זיין 22 אָר-גאַניזאַציעס כנגד כ"ב אותיות פון יו-דישען אלף-בית.

ציפערן, קרייזים, ציפערן, קרייזים... כ"בין זיך מודה, אַז כ'וואָלט גאָנג דרייט געקענט זיצען אין דערהיים און אַנטריבען בעריכטען וועגען די

יחאל שטייניץ ז"ל

בקיצי...

אין עלטער פון 74 יאָהר איז גע-
שטארבען דער בעקאנטער הינער בעל-
הבית, סוחר און הויז-אייגענטימער
ר' יחאל שטייניץ.

דער פערשטער איז געווען
בעקאנט אלס איינער פון די זעלסטע-
סטע טיפן פון אלטען דור. פונקט-
ליכקייט און סאָלידיקייט אין מסחר איז
געווען זיין לאַנגע און ער איז ווירק-
ליך געווען אַ מוסטער פון עהרליכקייט
אין זיינע מסחרים.

אויך אלס הויזווייזער האָט ער זיך
אויסגעצייכענט אלס אַ זעלענהייט,
וואס איז חשונה בנמצא. ס'וועט גענוג
זיין צו זאָגען, אַז דורך דער גאנצער
צייט פון זיין לעבען האָט ער קיין איי-
נעם פון זיינע לאַקאָטאָרען, פון וועל-
כע עס זענען פערהאָן איינגע, וואס
זענען איהם שולדיג אַ סך דירה-געלד,
נישט אָנגעקלאַגט אין געריכט.

אויך איז ער געווען לאַנגע יאָהרען
בגאוי אין דער שטאָט-שוהל און דעם
אַמט אָבערהויטען בשלימות.
פערזאָנלעכע מאָנטאג איז פאָרגע-
קומען די לוי, אין וועלכער עס האָ-
בען זיך בעטייליגט טויזנטער מענ-
שען פון אלע שיכטען פון דער יודי-
שער בעפעלקערונג.

ביים אָפּענעם קבר האט דער מורה-
הוראה ר' בנימין רובין מיט היינע
ווערטער מספיד געווען דעם נפטר און
איהם אויסגעזעצט אלע פערדינעטע
שבחים.

מיט'ן טיט פון יחאל שטייניץ איז
אָועק אַ טיפ פון אלטען דור, וואס איז
היינט זעלטען צו טרעפּען.
תנצב"ה.

פרייטאגס - ערשיינענען
זענען אַרױסגעפֿאַרען דורך פֿאַרװאָרענע ערנער-
הױט, אױ גוט-וירקענד דאס נאטירליכע ביטער-
וואסער Franciszka Józefa

פון פערשיינענע קאממעט צו בע-
קעמען די רדיפות געגען יודען אין
דייטשלאנד.

דעם 4 יוני איז אין קאטאוויץ פאָר-
געקומען אַ קאָנפֿערענץ פון אַ רייה
פראָווינצער קאָמיטעטען. דער היגער
קאָמיטעט האָט צו דעם צוועק דעלע-
גירט קיין קאטאוויץ די ה"ה גאָלדשטיין
און דיר. פרושיצקי.

אין דער לעצטער וואָך ענטוויקעלט
אַ לעבנאָפֿטע טאָטיקייט די סעקציע
פֿאַר הילף. אַלס פֿאַרזיכער פון דער
סעקציע איז אויסגעוועהלט געוואָרען
ה' ד"ר שלייכער. די סעקציע האָט אין
דער לעצטער וואָך צעטיילט אַ גאנצע
רייה אונטערשטיצונגען פֿאַר פליכט-
לינגע פון דייטשלאַנד, וועלכע האָלטען
זיך אויף אין אונזער שטאָט.

— אויף נעכטען דאָנערשטאָג האט
דער קאָמיטעט צוזאַמענגערופֿען צוויי-
מיטגינגען: זיינער 5 אין לאָקאַל פון דער
ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און זיינער
7 אין סוחרים-און פֿאַבריקאַנטען-פער-
איינ. עס האָבען רעפערירט א. ד. ט.
די אַרױסגעלעגטע פון די יודען אין
דייטשלאַנד" די ס"ה דר. בראַם, גאָלד-
שטיין, דר. הירשפּערג, דר. מערינג,
פראָם. סאַק און שפּראַק.

די סעקציע פֿאַר הילף נעמט אָן
שפּענדונגען יעדען טאָג א חוץ פרייטאָג
און שבת אין לאָקאַל פון פֿאַבריקאַנטען-
און סוחרים - פּעראַיין - אַלעס וואָל-
גאָשטיש 35 פון 7 ביז 9 א זיינער
אָווענד.

Szkoła Koedukacyjna
i Przedszkole
z prawami szkół państwowych
Zofii Wajnszłokówny
przyjmuje zapisy nowowstępują-
cych codziennie w kancelarii
(ALEJA 20, II brama) od 11—1
i od 4—6 pp. Egzaminy, syste-
mem lekcyjnym, już się rozpo-
częły. Do przedszkola przyjmuje
się dzieci od lat 3. Dla nieza-
możnych ulgi.
(Judaistyka, języki obce, rytmika,
umozycznianie. Podczas
sprzyjających pogód, lekcje w
ogródku szkolnym).
Uwaga: W r. szk. 1933-4 prowadzi-
wany będzie komplet kursu 5
kl. gimn.

פייניגט מיך דוקא, מוז איך אייך זא-
גען, אַז איינע פון די סיבות איז, וואס
זי איז שטרענג אונפאַרטייאיש, וואס
ס'איז היינט אַ גרויסער חסרון, וואס
זי טיילט גיט קיין סערטיפיקאַטען
און... אָבער דאס איבעריגע וועל איך
אייך נישט דערצעהלען.

דער עיקר איז, אַז עס איז אויף
איהר אַ גאָט'ס רחמנות.

פארוואס מ'ען אָרדענט איין ביי
אונז אויף פילע בלימלעכע, פּרעגט
איהר? פארוואס, מיר, וועלכע צעהלען
נאָר 27 פראָצענט פון דער היגער בע-
פעלקערונג, האָבען אָהן אַ שיעור בלי-
מלעכע, אידעאָלוגיע, ווען די קריסט-
ליכע בעפעלקערונג מאַכט זעלטען ווען
אַ צייכען-פערקויף?

דער תירוץ איז קלאָר און קורץ:
מיר זענען טאָקי קליין אין צאָהל,
מיר האָבען אָבער אַ סך אינסטיטו-
ציעס, וואס העלפען אַרימע און קראַנ-
קע און נאָך עפּיס, זייערע אינסטיטו-
ציעס ווערען אויסגעהאַלטען אָדער סו-
בטידירט דורך די רעגירונגס אָדער קאָ-
מונאַלע מאַכט און מיר, יודען, מווען
זיך אַליין אויסהאַלטען איז טאָקי שווער
אויסצוהאַלטען...

אין צייטונגס - קאנטאָר „רענאָמאַ“
ווערען פערקויפט אַלערליי צייטונגען
און צווישען די קויפער זענען אויך
פערהאָן אַ היפּשע צאָהל יודען.
וואָלט געווען אַ פּלאַן, אַז די
„רענאָמאַ“ וואָל זיך נישט רעקלאַמירען
מיט איהרע אַנטיסעמיטישע פּלוג-בלע-
טער, וועלכע זי הענגט אַרויס פֿאַר
איהר טהיר, פֿרי צו ציהען מעהר קו-
נים.

וואָל די „רענאָמאַ“ דאס געדענקען
און זיין אַפּסיטעל פֿאַרויכטיגער, ווארום
זי קען פערלירען די גוטע רענאָמאַ...

פּוֹצֵט מַעֲבָאִלִּין
Sidol
שויפֿען, שפּיגלען,
נאַוואָרנאָן מאַרמאָר
בלענדער

פון קרייז פון יוד. אַמאָדעמיקער.
די פערוואָלטונג פון קרייז פון יוד.
אַקאָדעמיקער אין טשענסאָכאָו מאַכט
פּעקאַנט, אַז שבת, דעם 17 ד. ת. 8
אָווענד קומט פֿאַר אין אייגענעם לאָ-
קאַל, אַלעס 20, אַ רעפּערטאַ א. ד. ט.
דער נייער שטראָם אין ציוניזם.

געכאפט „קאָנטען“ און דערצו דעטאַ-
גירט.

די סבה: דאס צופילע זעצען אויף
זיך, ער האט בכלל געדארפט צווערשט
זינגען א שטארקער זאך, וואס פער-
לאנגט אַנטשטענדיג (בשום אופן) נישט
„זשידובאַ“ צ. ב. די אריע פון
„סטראשני דבור“ און דערנאך א לייכ-
טערע שאפונג (און נישט להפך).

און טאקי דאס זינגען צום סוף
„סטראשני דבור“ האט איהם גערא-
טעוועט, בעקומענדיג דאס זעלבע אָרט
וואס ה' פ. שימשיק, וועלכער איז א
שענהער זינגער. (אבער ער האלט זיך
מאָדע אויף דער עסטראָדע).

דער מוסר השכל פון דאזיגען קאנ-
צערט איז: מעהר פאזיטיווע בעציהונג
מצד די בעסערע זינגער, פאכמענישע
קאנטראָל איבער די אויפטרעטענדע
זינגער און מאטעריאל, וועל כלם קער-
פּלן און נאכמאָל לערנען און נישט
אריינפאלען אין התלהבות פון זיך
גופא...

צום סוף עטליכע ווערטער לשבח
דער זשוריי בכלל אין דעם פראָם.
פאליטוי-ראמולט פּרסט. די בעציהונג
איז געווען זעהר אַנערקענטע און אַב-
יעקטיווע, די אַפּשאַצונגען — פאכמע-
ניש און זאכליך. ס'איז נישט געווען
צו בעקומען קיין ניצוץ פון נישט געווען
און דער אויסגאנג איז טאקי אַפּגע-
נומען געווארען דורך אלע צוהערער
מיט צופרידענהייט.

פ. ב. ז.

דער זינגער-קאָנקורס, וועלכער איז
די וואָך פֿאַרגעקומען האָט געשפּעצט אַ
אויסגעצייכענע אַטראַקציע. דער עולם
איז זאָל איז געווען געשפּאַנט. ווער
וועט בעקומען דעם ערשטען פּריז? דער
יוד ריכטער אָדער דער קריסט שי-
משיק. ביידע האָבען גלייכע צאָנטען
און אין דער זשורי איז נאָר פערהאָן
אייין יוד, דער ה' פישעל און דאָן זע-
נען אויך נאָר דאָ דאָמען, וואס דאָר-
פּען בעקומען און דעם מענער-זשורי.
אַלס דושענטלעכענער כאַטש דעם ערש-
טען פּריז...

לעולם וואָלט דער יוד געווען זיכער
מיט'ן ערשטען פּריז, ווען — ווען ער
וואָלט נישט געטשעפּעט מיט דער „זשי-
דובאַ“... הפנים, אַז אפילו א יוד זאָר-
נישט צומיטל טשעפּען מיט א „יודין“.
און דאס האָט איהם טאָקי קאַליע גע-
מאַכט.

די לעצטע מינוט אָבער איז די „זשי-
גע געראַטעוועט געוואָרען. די זשורי
האט געוואָלט בעפרידיגען דעם גאנ-
צען עולם און אַנערקענט ביידע קאנ-
דידאטען דעם ה' ריכטער און קריסט-
שימשיק ערשטע פּריזען, וואס האָלטען
„מערקלעכע“ צהלה ושמחה, סיי די קרי-
סטען, סיי די יודען זענען געבליבען
צופרידען.

זי האָט זיך פערקליבען צו זיין אַ
גרויסע געזעלשאַפט, מיט ברייטע מענ-
ליכקייטען; אַ קלייניגקייט עפּיס אַ גע-
זעלשאַפט, וואס גיט די מיטגלידער
אַזעלכע פּרווירלעכע צו פּאָהרען אויף
דער באַהן מיט הנחות, כדי אויסצו-
קוקען דאס לאַנד און צו פּעוואַנדערען
די מערדערדיגקייטען.

איהר פערשטעט דאָך, אַז איך האָב
אין זינגען די יודישע געזעלשאַפט פֿאַר
לאַנדקענטשע און דאָן מוז איך אויך
אַבגעבען אַ טרויעריגען גרום-זי האָלט
ביי גיסיה, געפֿיך.

פּרשט מיך נישט פארוואָס, כ'וועל
אייך נישט ענטפערן, נאָר אַז איהר

וועהלט די ה"ה: ז. שטילער, אדוה. מ.
קאנארסקי, ד"ר ה. טעמפלע און ז"ר
שליכער, אַלס פערטרעטער: י. קאהן,
דיר. ס. זינגער און ל. לעוואוויטש.
די פערזאָנלעכע איז אַרונדענפֿיהרט
געוואָרען אין אַ זאכליכען טאָג און
האט בעוויזען די ערנסטע בעציהונג
פון די מיטגלידער צו דער באַנק,
וועלכע זיי האָלטען פֿאַר א וויכטיגע
באַנק-אינסטיטוציע ס'איז אויך ווערט צו
בענריסען די אינסטיטוציע טשטיגקייט
פון דער באַנק-לייטונג, וועלכע שפּעט
אויף דער וואָך און דענעם די אינטע-
רעסען פון יודישען סוחר'טום אין דער
יעצטיגער שווערער צייט.

געהערט צו אַ כאָר, דאָרף מען קורם-
פל נעמען אַנזוייוונגען פון די דאָרטי-
גע מאסגעפֿעדע פערזאָנען און בערא-
טען זיך צי מ'איז בכלל ראוי צו עה-
ליכע עפעטליכע אויפטייען. אין דער
צוקונפט דאָרף דעריבער ה' לעוואָ-
וויטש אַלס דיריגענט פון כאָר א. נ.
פון פירנבוים, וועלכער ווייזט-אנב-
ארויס טיפל איבערגעגענהייט און בע-
ציהונג צו זיין פערזאָנלעכע אַרטיסט-
אַרטיסט, (עווענטועל געמיינונג מיט א
קלאסיפיקאַציע-קאמפּיטע) צו האָבען די
קאנטראָל סיי איבער די זינגער און סיי
איבער זייער מאטעריאל - אויסוואהל
(אין דעם געגעבענעם אין דאס גע-
דעם ה' וו, ווייל די אנדערע אַנטייל-
נעמער זאלען האָבען אַרטיסטערטען
פון כאָר). וואס איז נאָע דעם ה' ריכ-
טער האָט ער געראַטעוועט דעם פּרע-
סטיזש-אַזוי צו זאָגען פון די יודישע
זינגער, ער זינגט-ווי מיר האָבען שוין
גערשיצען - שעהן, בעצויצט אַ פּיינע
פּיאנע, צעלונגען איבערגעגעבן און
פיהלט זיך גוט אויף דער סצענע.

ה' ריכטער איז אַבער אויך בעגאנ-
גען-אפּער ווייל ער האָט נישט די
פאכמענישע השגחה איבער זיך - א
שטארקען פּעהלער מיט זיין מאטעריאל-
אויסוואהל. נאָך, אַמאָלע קאנטע" איז
דאס גאנצע פּובליקום געווען אויף זיין
זייט. ער האט אַבער געוואָלט פּער-
בליפען, אימפּאָנירען מיט זיין פּער-
נעהם, פערזענלעכע דאָרטי, אז
אין די הויכע טענער איז ער שוואַך
און זיי קומען ביי איהם אויס, גע-
קוועטשט און ער האט געזינגען אויף
ביס די אריע „ראכעלא" פון „זשי-
דובאַ", אין וועלכער ער האט געזיך

פון די פאמיליען פונעם און צוליב די
נישט פערשטענדיש מצד דער יודישער
בעפעלקערונג.

ס'ווערט אויך אַדוואָנגעלענען דער
פראָטעקטאָר פון דער רעוויזיע פון רע-
וויזאנס - פערבאנא, וועלכער דריקט
אויס אַפּערקענונג פֿאַר דער מוסטער-
האפּטער פיהרונג פון דער באַנק און
בעזונדער אַנערקענונג פֿאַר די רירעקטאָר
ה' פרושיצקי, וועלכער פיהרט די באַנק
אויף באמת געזעלשאַפטליכע קאָאָפּע-
ראַטיווע סידורות.

אין דער דיסקוסיע נעמען אַנטייל די
ה"ה: א. י. ראָזענצווייג, וועלכער
דריקט אויס זיין פולע אַנערקענונג און
צוטרוי דעם דירעקטאר פרושיצקי;
וויטשיק, קעמפּער, וויינשטאק, שטי-
לער, אדוה. קאנארסקי, דיר. פרושיצקי
און אנדערע. דאן ווערט איינשטימיג
אנגענומען דער בעריכט און עס ווערט
אויסגעדריקט אַפּסאָלוצאָריע און א
דאָנק דער פערוואָלטונג און ראט ווי
אויך בעזונדער דעם דירעקטאָר פֿאַר
זייער טיכטיגער ארבייט.

דאס צוטיילען פון ריוח ווערט בע-
שטימט אויף פאָלגענדען אופן:
10.482 זל. אויף די פערזאָנלעכע פון די
פערזאָנלעכע יאהרען, 3.400 זל. אויף
אמארטיזאציע, 1.400 זל. אינזענטאָר,
1000 זל. פערשידענע און די רעשט
1259 זל. איבערטראַגען אויפ'ן נעכט-
טען יאהר.

דער בודזשעט אין דער סומע פון
5000 זל. א חודש ווערט אָנגענומען.
ס'איז כדאי צו בעמערקען אַז אין פֿער-
באנגענעם יאהר האָבען די אויסגאבען
בעטראַפּען 6000 זל. א חודש.
דאן ווערט נאָך א קורצער דיסקוסיע
געענדערט דער פונקט 8 פון סטאטוט,
וועלכער לויטעט: „מיטגלידער, וועלכע
שרייבען זיך אויס פון דער באַנק בע-
קומען זייערע פּאָיען 3 חדשים נאָכ'ן
בעשטעטיגען דעם בילאָנס דורך דער
אָלגעמיינער פערזאָלונג". דער דאזי-
גער פונקט ווערט געענדערט אין דעם
זין, אז מיטגלידער קאנען ערשט בע-
קומען זייערע פּאָיען 15 חדשים נאָכ'ן
בעשטעטיגען דעם בילאָנס דורך דער
אָלגעמיינער פערזאָלונג.

עס ווערען דאן אויך אָנגענומען די
פארמעלע פארשלאגען: וועגען דער
אבליגא סומע, וואס די באַנק קאן אויף
זיך נעמען אין דער הויך פון 1 מילי-
יאָן זעלסטע און וועגען דעם העכסטען
קערדיט, וואס א מיטגליד קען בעקו-
מען איז 10.000 זל.

דאן קומען פֿאַר וואָהלען, וועלכע
גיבען פאָלגענדען רעזולטאט:
אין דער פערוואָלטונג ווערען אויס-
געוועהלט פֿאַר אַלגעמאַינע די ה"ה: מ.
נייפּעלד און ה. וועקסלער.
אין ראָט ווערען אויספֿאַר אויס-ע-

די אלגעמיינע פערזאָלונג פון דער קאָאָפּ.
סוחרים און פאָבריקאַנטען באַנק.

אָלגעמיינער פערזאָלונג לעזט ה' פ.
קורלאַנד און ער ווערט גענומען צו
קענטניש.
דעם טעטיגקייטס-בעריכט פון דער
פערוואָלטונג גיט אַב ה' וועקסלער,
דעם בילאָנס - דיר. פרושיצקי, פון
אויפויכטע-ראַט - אדוה. קאנארסקי.
דער בילאָנס בעטרעפט די סומע פון
אייין מיליאָן מיט 10.845.72. דער אומ-
זאָך איז געווען 48.157.525.21. דער
ריוח צוזאמען מיט דעם ריוח פון פוי-
ריגען יאהר בעטרעפט די סומע פון
17.444 זל. זיצונגען פון ראַט זענען
פאָרגעקומען 10, צוזאמען מיט דער
פערוואָלטונג 11. עס איז אויך אָבגע-
האלטען געוואָרען אַ קאָנגער קאָנטאָסט
מיט'ן רעוויזאָנס-פערבאנא.
אין משך פון יאהר זענען פאָרגעקו-
מען 3 קאָנטראָלעס - פון רעוויזאָנס-
פערבאנא 2 אין דער קאָסט און איינע
אָנאַלגעמיינע.

די אינקאָסט האט זיך היי - יאהר
פאָרקלענערט מיט 35 פראצענט און
דאס איז לויט דער מיינונג פון בע-
ריכט-אבגעפֿער צוליב דער קאָנקורענץ

OVOMALTINE

**אין דער גאנצער וועלט בע-
קאנטע באהירונגס - וויטאמין
אין ביליגער
געווארען.**

**בַּעקומסט
א פּוּשקע
2 זל**

**FABRYKA CHEM. FARM.
Dr. A. WANDER S.A. KRAKÓW**

דער זינגער-קאָנקורס אין קאמערלאַ-טעאטער.
(נאָטיצען)

די רעדאַקציע פון „סלאָוואַ טשענ-
סטאָאָווסקי" מיט'ן אייגנאָרדענע-אָב-
די ערשטע אין פּוילע-אַ זינגער-קאָ-
נקורס, פֿדי אויסצוועהלען פון דער
קעלצער וואָנעוואָדשפּאָט פֿאַרשטעהער
צו דער אינטערנאַציאָנאַלער געזאַנג-
אָלימפּיאַדע, איז געפאלען אויף אַ שטענ-
נעם געדאַנק.

טשענסטאכאָו איז מוזיקאַליש צו-
ריקגעשטאַנען און עהנליכע אימפּרע-
זעס זענען זעהר פּשלהרענד און דיע-
נען איינציטיג אַלס כח הדוחף פֿאַר
די אַמאָנטאַרען-זינגער צו ווייטערדיגער
אַרבייט איבער זיך.

ליידער, טראָץ דער זעהר ערנסטער
און זאכליכער בעציהונג פון די איינ-
אָרדנער, איז דער קאָנקורס-צולייפֿן
בטוירדיגען יחס פון די בעסערע לאָ-
קאַלע זינגער-נישט געשטאַנען אויפֿן
געוועהליגן הויך, ד. ה. ער האט נישט
געקענען קיין אַפּשפּילונג פון די אָר-
טיגע וואָקאַלישע פּעהיגקייטען, און
במילא נישט געשאפּען קיין בילד ווע-
גען דעם מוזיקאַליש-וואָקאַלישען ניגוץ
פון אונזער שטאָט.

דער קאָנקורס האָט כמעט דערמאָנט
דעם אַמאָליגען פּסיכאָ פון שעהיגייטס-
קאָנקורסען: יעדעס מיידעל, וואס האט
אַמאָל געהערט אַ קאָמפּלימענט פון אַ
יזנגערמאַן, אדער אפילו דאס אויך
נישט, האט געוואָלט זיין די איסדער-
וועהלטע פון מין היפה און פאהרען
נאך האָליוואוד.
און אַזוי ווי אַזא לא-עלינדירער

שעהיגייטס-קאָנקורס האָט צונויפּגעפֿאַ-
מעלט אַלס מיאוסקייטען, האט מען
אויסגעקליבען דאס בעסטע פון די עשר
מחזות, וועלכע איז געווארען אַ „מיס-
אין אַ קאָנדידאַט אין אַ רייכען
התן.
אין זאָג כמעט, ווייל צווישען די
זינגערינס אין זינגער האט אַ טייל
אַרױסגעוויזען פּעהיגקייטען און בעזיצט
שטימע-מאָטעריאַל, אבער דער דאָזיגער
מאָטעריאַל האט נישט געגעבען קיין
שום פּאָרטיק וועגען די אַרטיגע וואָקאַ-
לישע כחות, גיט זייענדיג פערטרעטען
דורך די בעסטע פּוילישע און יודישע
זינגער, זענען אויסצורעכנען פון די
יודישע זינגער די ה"ה: גראַפֿינער,
דעליסט, שמידט, אַבערמאַן אדוה.
כדי צו זעהען, אַז דער קאָנקערט איז
אייגנאַרטיג געוואָרען דורך די שטענ-
סטע זינגער.
אבער די דאזיגע נעאַטיווע שטע-
לונג הן מצד די יודישע הון מצד די
פּוילישע בעסערע זינגער דאָרף געשטאַ-
דעלט ווערען און איז נישט בערעכ-
טיגט.
אזעלכע געלעגענהייטען דאַרפֿען אויס-
גענוצט ווערען: גוטע מונות מצד קול-
טור-טהויער מווען ווארים אונטערפֿע-
שטיצט ווערען און נישט דערלאָזען,
אַז מענשען, וואס האָבען אַ קאפּאַצ-
טייכט מיט קונסט זאָלען רעפּרעזע-
טירען דאס טשענסטאכאָווער מוזיקאַלי-
שע וועלט.

